

Előfizetési díj.

Helyben:

Egy évre . . . 4 frt — kr.
Fél évre . . . 2 — —
Negyedévre . . . 1 — —
Egyszeri száma ára . . . 10 —

Előfizetési díj.

Vidéken:

Egy évre . . . 4 frt — kr.
Fél évre . . . 2 — —
Negyedévre . . . 1 — —
Egyszeri száma . . . 10 —

VÁCZ.

HELYI ÉS VIDÉKI ÉRDEKŰ HETIKÖZLÖNY.

Hirdetmények díj 3 hatálos petit sorért 5 kr. — Többzori vagy terjedelmesebb hirdetéseknél ártérfeloldás számít. Nyilat térfelváló közlemények után három hasábos sorért 15 krajczár számítatik.

Az előfizetési pénzek és a lap szellemi részét illető közlemények „Vácza” szerkesztőségéhez fő ut. 84. szám alá Vácra küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Városi reform.

(I.) Egy hét még, s itt leend a nap, melyen alkotmányos jogaink másodikat, az elsőnél nem kevésbé szentesít, gyakorlati fogjuk — a városi képviselet és tisztikai választását.

Az oly hosszas politikai küzdelmek alatt kifáradt polgároknak ujból ébredni kell, de nem, hogy a pártviszály (e százejtűl hydra) ismét felemelkedjék, hanem, hogy higgadt megfontolással oly férfiak kezébe tegyék le városi közeletünk alapját, kiknek mind előélete, mind szakképessége kifogástalan, szentesiten.

S ez valóban szükséges is.

Elég ideje, hogy nézzük mint-al, kalmazhatók a „gavallér politikuskok” satyra minden szava városunkra, mint vezet csaknem mindenki oly szakmát, melyhez nem ért, — mily férfiakból áll képviseletünk. — Tisztelet a kivételnek, de nagy rész, egyenesen kimondva — nem ér egy — fekete bankót.

Vagy nem így van-e ez?

Vannak e szakképzett tisztviselőink ügyes, tapasztalt rendőrökünk? — Valamire képes tanácsnok. — Őnzelen képviseletünk, irni tudó imokaink? . . .

Nincs, nincs, s mindvégig nincs. Pedig azt behatárlhatjuk önök, hogy egy szótól őszelordott tisztikar nem kormányozhat oly „civitas”-t mint Vác.

Idő férfi kell, ki erős kézzel ragadj meg a gyepőt, s nyakára lépjen a reaction és zsilált állapotoknak.

Idő egy oly rendőröknek kell, ki ne csak szóval mondja el: „e ressortot én vagyok legalkalmasabb vezetni.” de tette is mutassa meg, hogy találgatásaink, s magukat választóknak neves, s mint ilyen büszke dologkerülő povalyacsaink nem urai Vácznak, — egy erőlyen fellépő, egy tekintélyes, tisztelgetésgéző férfi, ki hal a „jus fortioris”-t is gyakorolhassa.

Van ilyen városházunkban?

Mi tiszteljük hadnagyaink szemé-

lyét és azt mondjuk, mit a bécsi nép 1848. mart. 13-án ministereinek:

„Mi tiszteljük Excéllat, de politikáját kárhözhatjuk.”

Ök maguk is, ha van lelkiismeretük, bevallhatják, hogy nem nekik való a hivatal. Csendes, békés emberek vállaljanak irodai vagy jegyzői tisztelet, de ne a politia vezetését, mert látják, hogy engedékenységük orgiák tanyájává tette Vácot.

Fonolják meg ezt a t. virilisek és választók, mert ez városunk jövőjének oly fordulópontja, melyről csak egy hajszál kell, hogy az elvesztés örvényébe slyedjünk, de melyről még most a boldog, békés közélet csendjébe fordulhatunk.

Gondolkozzanak önök! s pártkülönbség nélkül válaszul meg a képviseletet, s hagyjunk fel azon átkos mániával, mely szerint nem azt nézzük, mit mond valaki, hanem: ki mondja ezt vagy azt?

És az oka romlásunknak.

Rómát önejeje emészté meg; — a görögök pártoskodásunknak estek áldozatul, s maholnap ha nem változnak meg — meg lesz ásva sirunk, melyből nincs feltámadás. . . .

E mánia oka eddigi nem léteztünknek.

Mennyi hasznos indítvány, okos gondolat, terv, ajánlat vettetett vissza az ellenségeskedés és pártérdek szenvedélyes dühe miatt.

Nem ezért lett-e a Dunapart kiépítése elvetve?

Nem a miatt vesztők-e két ízben már a csaknem szánkba repülő sult galambot a honvédséget? — Most, midőn talán már késő — futunk utánuk és erővel akaróok visszahuzni őket?

Nem e miatt dobunk e ki ezeket az utak és utcákra, s nem rozsak s piszkosok-e azok? Csak ezekért is megérdemelnek képviseletünk az osztrakis-mos általi számkivetést.

Sajnos, szemeléstve kell bevallanunk, hogy ez mind így van, — s még

sem igyekeztünk segíteni, hogy ugyeink más fordulatot nyerjenek.

Az ítók visszavonása és ellenségeskedés, a „lupus est homo homini” mondat igazsága űli nálunk dicső napjait, teszi semmivé jövőnkét s békés életünket.

Ideje uraim! hogy ennek véget vessünk!

Ideje hogy megmutassák, kiállván e síkra, hogy: „éi magyar Vácson is még”, — ideje, hogy válasszunk oly városi képviselőket és tisztikart, mely önzenélül, saját „én”-jét háttérbe szorítva, kijudja ki létalunkat.

Tehát előre, egy közös zászló alatt!!!

Néhány őszinte szó alapnöveldék érdekében.

(Vége.)

Ekként a gyermekkeretek súlyos nevelési rendszerének behozatala és felkarolása s ez által a nemzeti alapnevelés, mely a mi sajtunk (nem idegen származású) elvetése, — nemzeti bűn volna!

E sajtát intézményünk ugyanis — t. i. az alapnevelés, minden tekintetben jó, mert nemzeti érdekeinket szolgálja és a helyes értelemben vett demokracizai és szociális reformtörvényeket lehetőbbé teszi, az elhaladót tudományok követelésének teljesen megfelelő, sőt haladásukat gyorsítja, míg elméleti „alapnevelés” címmel egy speciális szakudományt képez; e nemzeti kincsünk felkarolása által folkloritait a kisedovány, ebben a gyermekkeretesz java is (már t. i. a mit a sok czafrang közti czaletreinek nevezhetni), megfordítja pedig nem.

Az álsorolattok azt hiszem, világosan kintünk, hogy nálunk, a hol bár szerény körülmények közt fennálló kisedovodva, elég pártolónak örvendett, és elég szép sikert mutatott is fel e téren, — csak a kapkodás, s némelyek feltánni vágyásának esik áldozatul, — és épen csak azért, hogy egy olyanval cseréltessék fel, mely

még inkább lehetetlenül teszi a kezényebb szülők gyermekeinek korai nevelését. — (Nem egyéb okozza a változást, mint a szakmerítés hiánya miatt kapkodó, ingadozó, határozatlan zsenyvelé). Nem tudja azt, hogy a nehiány eseményűd és némelyekre tán dicőségese nek volt nap óta ide várzó gyermeket mielő költésége, és midőn az ingyeu ovoda létesítéséről, mint kitűzött céljáról kellene gondolnia, akkor még inkább előtér céljáról és csupa jótékonyútgéből egy költésége drága intézménnyel ajándékoz meg, és az ovodából, (melyet már a fölemelt díjak miatt úgy is csak a vagyonosabb szülők gyermekei látogathattak) egy helyi viszonyainknak és kortlményeinknek teljesen meg nem felelő, felbecsülözött és regényes hangzása gyermeketek (melynek lényegéről még csak fogalommal sem bír, de mert Pesten látta — és annak létrehozatala által kidicsérvé látja magát) alakít, — az életre való alapgyöndének nyakát — szegi — és úgy szépen feltűnő látszó ködképp után rohan.

A nőgyógye nek nem szabad elzárnia, hogy egyesek hiúságának kiélgetésé végett — az ovoda ügye elrejtésé, — és nem szabad nekünk, kik az ügyet ismerjük, elhallgatnunk, a közönséget félre vezetni hangyunk s a közügy rovására egyeseket gazzalkodni engednünk, — mert a nőgyógye egyes szereplő tagjai a többi semminek te-

kintik, az egész közönséget ignorálják, a nőgyógye tagok nagy részéve csak a tagdíj befizetés alkalmával és akkor is csak nyugta által confernalnak.

Ily igazgatás ha még sokáig fog tartani, aza kilátás nyílik, hogy a közönség, kik szivesen hozta áldozat filléreit az ügynek, és annak felvirágzását pártolása által hathatósan elősegítette — nélkülözni lesz kénytelen az ovodát, vagy mint a forma most hirdeti, gyermeketeket. — Különbö gondunk lesz rá, hogy azon rossz mag, melyet a nőgyógyeleti igazgatású eljárása által, egy a nőgyógye, mint a közönség közé elhintet; ne legyen termékeny, és ne kisedel polgáraink kárára keljen ki.

S. G. N.

A fentebbi cikkek nem azért közöltük mintha magán érdek vezetne bennünket, bár a „Hon” újdonsága lyesmit állít, — hanem felvittük azért, hogy a nőgyógyeleti felvilágosítást és így könnyen félre vezethető, nem annyira a kérdésesség, mint egyéb helyről jövő informatio által, hanem felkérjük öök, legyen szerencsének, és tekintse meg az általunk idéltán megfutamodott Fröbel-féle gyermeketeknek jobban mondta Fröbel-féle gyermeketeknek csodáló kortelen és udvartalan bírhat; és meggyőződhetik hogy: a női szeszély által feláldozott ovodának minden szöglete irgalom ért kiált elorzoit nevéért.

Látott a „Hon” újdonsága Fröbel-féle gyermeketeket, kert plane ud var nélkül?

— Vagy fenn az ernyő ninesen kas-féle eljárás ez; vagy szándékos mistificálás azon közönségnek, melynek filléreiből a nőgyógye igazgatású ága Caprice szülte hóbortjait kiélgeteni ohaítja.

Hissen ha Fröbel-féle gyermeketeket behatólása komoly szándok lenne, úgy mi, mint minden jó és nemes dolgnak első rendűl vődi, nem gáncoskodnánk, sem vásdaskodást nem tőrünk, de miután tudjuk, hogy a Fröbel-féle gyermeketeketek név felvétele pusztá charlatánködés és e név hasznalata csak árny, sem az ovodák sem a Fröbel-féle reuszterrel távolról sem a Fröbel-féle cizdók cizdóiról; úgy mi vagyunk első helyen kompetensere arra, hogy a nőgyógyeleti a hiúság és szeszély ezérlé nemei elől mentünk, és figyelmeztelést előrendeltetésre, a felolász veszelőtől önjuk. — A női dalkér megapafotánatásza, az ovoda kivégzetésé oly kétféleműny hogy: még egy ily nőgyógye, államcsány, és a nőgyógyelet melyek mi is nem egyszer valánk uszály hordozói, meg szalant lenni.

Szark.

Egy ezikkre.

(Vége.)

Daute poklánek, mely irtozatos szörnye sugta azt fűlbebe ezikkirónek, hogy idegeneket hozzanak be a hazai nép elnyomására?

Ez által igen is éppen megkerek el-len kizánók a népet, s kleskszeredésben a Dózsa-féle cataphroph vérlázító eseményét idézné elő.

Itt mondlatom, hogy E. I. L. úr vagy a történelemben járatosnak árúit el, vagy a határokon túl cosmo

TÁRCSA.

Régi emberek.

— Elbeszélés.
Irtá Edvi Ilés László.
(Folytatás.)

— Csak egy kis levélre van szükségem, de ügyes másolat és hű tökörtartást kívánok. — Bízatos lehet mindkettőről.
— Adj írásokert a fogalmazáshoz. — Áron előszede írásokert, s Karády sebesen irt valamit, aztán zabokból egy levelet vett elő, a szék: Ezeket a betűket kell utánoznó, nőd, képes leendő-e?
— Óh! minden nehézség nélkül.
— Áron irt kezdett, mértéktelen hamisítva az előadott kézírást, addig Karády szavára gyújtvra járt fel a alá a szerényen világozott rekeszben.

— Készen van, szólt mintegy tíz perc múlva Áron, s egy tekintetelt vette mérve, Karádyt nyujtá.

— Ez végig azévé, szó nélkül kivette tárcsáját s az 50 forto a háldokló Áron kézre nyomva, — eldúga írását, s távozott.

— Áron mosolygva nézte a bankjegyeket.

— Csendes család boldogságot élvezve áll nemzetes Taly uram a hía előtti festett padkán, mellette neje s Klárika, kik Kistalyú költeményeiből foltovas. Egyszerre sietve jön a levélhordó, egy táviratot ad át Taly uramnak s tovább megy.

— Gyorosan bontja fel a levelet Taly s öröm borítja el a vörözt, azt olvassa:

— Imre fiam haza jön, már elindult, siette tudatni volnék.

— Klárika örömtől repesve vette át

atyjától bátyja táviratát s újra és újra átolvasta a kéek írómál gyorsan irt sorokat.

— Mind hármank opedő óronnel várták Imrét, s egész este róla beszéltek.

— És ime missnap a reggeli posta Imre kézírásával egy levelet hoz, melyre a pesti posta bélyege van nyomva.

— Kétfelvéve nézi Taly a levelet, s felnyitva, olvasni kezdi.

— Neje s Klárika arcára az egyszerre sápadni, ingadozni látták, s mielőtt megkérthették volna, az egy szó nélkül holtan rogyott össze. A levél ezt tartalmazta:

— „Atyám, Anyám, növérem! Isten veletek. — Gyilkossá lettem. A törvény áldoz — nines más mód, mint golyót röpteni agyam-ba. Isten veletek. . . .”

— Taly uram csak szive szakadt meg reményűd fia e sorait olvasván. . . .

— Nemzetes Taly Antal uram elhagyta a mulandó világot!

— Már óra alatt az egész városban el volt terjedve a gyászbir, sokan nem hitték, más sok tovább híresztelték, és midőn megszádltak a harangok az elhunyt menyei boldogságnér, általános szomorúság fogta el az ismerősök és jó barátok szívet.

— Mindenként megdöbbenté és vártalan eset.

— Miként lehet egy oly derék tudományos; erőteljes férfira azt mondani: Csak volt, — ó már inek.

— Mi ként lehet az, hogy egy egyszéges, ép egyen-családjá körében rögtön halva rogyjon össze.

— A meggyalodányú doktor Krampampulji összes jegyzeteit, melyek 25 évi praxis előményei voltak, előszede és hosszas keresés és

gondolkodás után rájött, hogy épen 22 év előtt a város főbírája, Bábolnay uram is ekképen járt, hogy ő rögtön írvággással segíté. Maig is él a jó ur.

— Persze a városi sebzés, kit Taly uramhoz hitak, tapasztalatlan ifjonek, kik nem állja fátalsága dacára is önéje után járni el, s így eszetben consiliumot nem tartani. De úgy kell nekik! Miert hírvák az údosult, felültes más orvost, midőn oly érdemes és tapasztalt doktor által kezeltetni bírni is szerencsén tarthatná. Sietett is ezen kegyes ragalmat a gyogytörtört kezdve a trafikig, hoi szírvart vet, terjeszteln, meg levén győződve, hogy az csak tekintélyt emeli, és praxist módjait elő.

— Ezalatt egyedém érték a halottat látogató és a gyászolókot vizsgálatni igezőző ismerősök, kik előtt elég alkalma volt Klárikanak egyes szírvört támszaggot lenni, mert annyira annyira leusztotta a fájádom által, hogy nem volt képes az ányat elhagyni, s egyedül volt kénytelen a látogatókat fogadni. Pedig ilyenkor jobb szeretjük, ha egyedül lehesünk.

— Ha átengedhetjük magunkat szívünk fájádmának, és nem háborítottunk seki által.

— Sőt olyanok által, kik csupa jószívűsügből és vizsgálatiából csak növelik fájádmunkat, hosszan elősorolván a boldogult érdemeit, hogy megértsze be azt, hogy egy minden ember halála.

— És Klárika meg tudta állni, hogy egy könyvet nem ettem, mindenkéni barátságosan fogadott, kihagyta beszádni, megengedte, hogy a szemedtől, a ruhát, a koporsót dicsérlék. Missnap délutánra volt kitzítve a temetés ideje.

(Folyt. köv.)

polim mely-mely, de, ajenő, ezünk kemz

münk idegei dőt; duli kelet porty rablók titák reszt-gálkók juk a meran hilt rsoját a Bac is az z nézülty delybe kik bo makká polgá szolgá szok 700 és lenni, nünk konérz nulták m is letünk és mi adunul badall valbó

landó- sára ío miút r és kár- tesznek a kőzv A hogy le harc, trák ír stük, hi lának kezdu karjain metve, ma is s chia egy számtot külföldi nyolor 466 en (azaz: na) me ra, 391 itélteto társra, re, a „s invelti isültet valmáa nevezte

polnia elveket vall; — de azért bármelyik legyen is az ok, én nem kétkedem, hogy ő tiszta meggyőződésből ajánlotta azon robbanó olajat kavocznakra, — mert nem sejtette a következményeket.

Tekintsunk csak végig történelmünkön, és látni fogjuk a behozott idegenek híllatlanságát, majd vérfürdőt; bizonyára unforral fogunk előrdülni a vérlázító eseményektől. Látnuk kelet lomlavérül konyvságy, a törökök portyázó hadait; majd Giskra jó esch rablócsapatával; ismét tatárok pusztíták hazánkat; tovább az idegenkeresztés hadak esordái dúltak és garázdalkodtak népünk fölött; — láthatjuk a történelemből a behozott keresmeraniak uralmát; ismerhetjük a behitt ravasz és hizelgő olaszok preszióját fölöttünk; ismerjük s borzadunk a Bach huszárök még csak emlékezől is az abszolutismus idejéből. — Vagy nézzük a még ma is fennálló és Erdélyben letelepített hollandi szakszoktat, kik bejuttoknak kedvezőbb szabadmakkal látattak el, mint saját hazánk polgárai, kik mindig a hont és királyt szolgáltak; — nézzük uraim, e százszök 700 év óta lakják hazánkat, s e 700 év alatt nem tudtak magyarok lenni, e 700 év alatt szünetlen ellennük küzdöttek, soha irányunkban rokonérzettel nem viselkedtek, nem tanulták meg nyelvünket, — és még ma is ellenünk fondorkodnak s gyűlöletünket nem késnek nyilvánítani; — és mindez azért, hogy nekik helyet adnának, és királyaink által kiváló szabadmakkal látattak el. . . Ezek valóban felelőjei a hazának testén.

Vajjon így események után hajlandó-e valaki saját népünk cinyomátsa idegen munkásokat hozni be, kik mint mindenütt történt már, csalnak és károsítanak míg végbe családokat tesznek tönkre hazánkban? — Itéljen a közvélemény! . . .

A nagy munkádjának az is oka, hogy kevés a munkás kéz; azt a 48-iki harcz, Kömigrátr, Dalmatia stb. osztrák harczoké sirhanjtani alatt kerestük, hol többnyire magyar ifjak hullának el, s most, évtizedek múlva kezdjük érezni, hogy volt munkás karjaink hiányzauak, el vannak tevetve, és öszbe borult szülői még ma is siratják. — Ok továbbá a Hycararchia egykor despotként uralkodó hyénái is, melynek bebizonysítására néhány számot iktatunk ide, legyen az bár külföldi: Sorente szerint csupán Spanyolországban 1481, évétől 1808-ig 34.456 ember elevenen, 18.149 in effigie (azaz: mielőtt a máglyára tetettet volna) megfojtattak, 288.284 gyalárbábságra, 39.1191 pedig kisebb, büntetésökro" itélettet, mind péld. megkorbácsolásra, határozatlan időtartami börtönrre, a „san benitö örökös viselésére. (Az inquisitio által elítéltek, vásson ölönyt viseltek, melyre lángok és ördögök valának fectve, és az „san benito-„nak nevezetett). — Tehát kivégzetett,

összesen 52.605; az összes elítéltek száma 732.080. —Lám, mi szép számok majl egy millió!

Hát ezek nem voltak munkás kezek?!

Kell tehát, hogy megadjuk a munkásnak azt, mi a munkásé, és tartunk meg azt, mi a miénk; mert ezt a kor így követeli, s a munkás azt joggal megérdemli. — A népetpedig ottassuk szabad szememben, hogy melők legytünk egymáshoz és tiszteljük egymást; s hogy mielőbb beteljesüljen a legnagyobb magyar eme arany szavai:

„Magyarország nem volt, hanem lesz!

Nagy F.

Vác, 1872 sept. 9-án.

Leveles.

Tekintetesszerkesztő úr!

A rosszul értesült fővárosi lapok után, a „Vác" 35-ik számában közölt fejezetet ellenes hirovatára, — engedje meg, hogy szerény véleményem elmondhassam.

Ha a tekintetes szerkesztő úr által leirt tény, úgy állott volna minit, constatálta, szakértői megjegyzésére mit sem szállhatnék; de miután, némileg jobb értesülésem szerént, az nem úgy volt, szállítsunk le a dolgot valódi értékre.

A végrehajtott bíróság, az első megjelenés alkalmával, csupán a bírói végzéssel minden akadály nélkül beboesztatott volna azon intézeti helyiségbe, ha az adós létező vagyonát megjelöli, — még azon forma hiány dacára is, hogy akár az itélő bíró, akár a fél peresi megbízott, elefelede, vagy talán nem tudta, a mit tudnia kellene, — hogy egy a társadalomtól elkülönített, csak nem ellenséges és törvényesegő táborba jelszó nélkül, a felállított corlonon ember át nem boesátható, — de bizon az megjelöli nem tudta.

Továbbá úgy tudom, vagy úgy szeretném tudni, hogy a magán tulajdon sérthetlenségét, törvényeink védelmezik, — ergo itt is protestálók szakértői nézete ellen; mint a végrehajtást szenvedendő Pfüának az igazgatóság tudtával egy időben, csak beesse neveskedje szerepelhetett, a szerződés értelme szerént egy napig, a gyárban, s ő annak valóssággal tulajdonosa soha sem volt; hanem, — miután a kialakított fejezenc munkabéreket és cautiót lefizeti úgy sem tudta volna, in promtu lelt, a nevezett gyár és fejezenc munkáltatási jog Káldor Antal pesti ügyvédre, mint ajánlközörra átruházva. — Tegeny tehát itt törvényt tek. szerkesztő úr, s nem engedje meg, hogy munkáltatási jog, az igazgatóság által, egy biztos fizetőre átruháztassék.

Már most, hogy volt-e a jogát ruházáskor anyag és munka eszköz a gyárban, az nem kérdezett,

csak az, hogy egy havi fejezenc munka után, kimutatás szerént fizetni kell, vagy a jog megszűntnek nyilvánítanak. — Az anyag felszerelvény átruházása Pfüán és Káldor közt, hogy hol és minő egyességgel jött létre, nem kérdezett az szerént; mert itt csak meg átruházásról volt szó, miután a gyár az érték átruházás magán felek közt az igazgatóság körébe nem tarthatók.

Kérdem, igazságos-e szerént, másnak jogait, tekintélyét letporni, és egy ösoszavarné a dolgot, mintha egy országos intézet, adósok asyumlává tétetnek; vagy plane, hogy már most, nem a megnevezhető gyár, és annak tulajdonosa, hanem a vácsi kir. fejezetét ellen jön a végrehajtás és rendeltetik el a bíróság által — miután e gyár jogos tulajdonosának megbizottja ellenszűl — a karhatalom. — Ugyan, nem talál Ön absurdumot, az olyan felperesi végrehajtot tétében, a ki kapitalist akart csinálni magának azon ostoba kihireztelésel, hogy ő nem a magán vagyon; hanem, jögtünetmenyként?! — (mint egyik fővárosi pletyka adja) — egy országos intézet, és horrendum dietu, a törvénynevében, azállam, mint törvényhozó ellen, jön karhatalommal. — Pfüj!

Török Kálmán.

Kedves barátunk fentebbi leveleiből következő tényekről győződtünk meg:

1-ör. Igaz tehát, hogy a fejezetében, magán vállalkozók, bérlek bírták a gyárakat, mely magán vállalkozók az igazgatóság által nyilvános árverés vagy egyéb-ként bére adott jogon kívül, értékes gyári eszközök izz, kész munkát állapít stbi. lévén: a munkajog caudissza által ezen gyári eszközök stbi. sem res nálum nem váltak, sem új befőrőle át nem ruházattak, sem pedig szabályos eladás nélkül át nem ruházhattak; mégis ezen tárgyak mint egy harmadik és ezen kiválósított intézetben már semmi joggal sem bírt ember joggal megtérettek. — Hogy a a lehet ez?!

2-ör. Igaz, hogy hivatkozás történt az omnibusz miniszteri rendeletre, és csak bíróság a beocsátásig néve bírt a bíróság íly rendelettel juthattak cözhol.

Mi sem állítottunk többet! mi követelt az osztó igazság nevében, hogy Status in Statu ne létezzék, hanem ha odaig valaki házában adós ember vagy adja ki az adós fedezetül szolgáló vagyonát vagy ha hivatkozott akar háza szerént, az akkor tessék a fellépő hitelezőt kifizetni, his rotus his salta, nagyban ilyen a fejezház is, mint kicsiben egy szegény polgár háza.

Most már nézzük csak, hol itt a Miniszteri rendeletben a ratio vagy éppen a Miniszteri rendelet végrehajtdjának eljárásában midőn azt állítja alított, hogy az jelszó nélkül állíphetetlen a társadalom állított, külön emberami társadalom! (öb). — Tesék a hatalomnak bármily caudt felállítani, szervezni; mihelyt az egészen elnem küllöníti jogok, vagy kötelezettségek szivárognak át, vagy ki, ezen nagy ügyi bajt alított, a csi törvények, ha azt nem akarja, hogy avatalkan köze tépjk szék, ön kezéig özeheri el.

Az egészről két szomony tanúságot vonunk le és pedig 1. hogy a kérdéses ügy, és a kormány munkáltatási rendszere olyan caudt állított elő, melyből tiszta és mocskotalan állapotok, vagy elismert becsületesség emberek bujhattak ki: mint öök;

h kasszisták-
lérelből
pricé
gite ni
kterek
gy mi
sem v
dujuk,
ker-
és e
ovadt
öröl
gy mi
a: hogy
zerőle
tve őt
lájuk.
ása, az
ly hogy;
csin y,
s nem
o zógi,
Szerk.
tozatos
rónak,
s hazai
nk el-
és
to ese-
L. úr
uságot
cosmo
22 év
is ek-
llyi segi-
ly uram-
nem át-
nem a
jírni na-
De
donsult,
és mék
is
zen ke-
a trafé-
legem
mei, és
lato-
gyezők
Klári-
t, mert
al, thagy,
kati fo-
nk, ha
szivünk
s senki
viszég-
fajdal-
gult ér-
gy
eg
ságon
e. hogy
csérjék.
is ideg.

mert ismeretlen embereket a tényről vélt szerződési cselekedések minden ártalmosságuk mellett bemocskolhattak volna; 3-ór, hogy ha elzárt világot akarnak élni, egy fehérszínű munkajogot ne adják bérbe, kezéjük önk, úgy akkor nem fog sem rozslókra adni öök-
hez menekülhetni, sem pedig vakmerő hi-
telessé adása végett önkökön elzárt vi-
lágnaknak alkalmasnak lenni; sőt még is meg-
ajánlják azt a bizonyos Miniszteri rendele-
tet a d e c t a tenni; mert a mi jogaink
önök kötelezése is. Szerk.

Hírek.

Pár kérdés a „Merkur” kereske-
delmi kör elnökéhez.

Mitán május eleje óta többszöri kér-
déseinkre: miért van a kör bezárva, — sem-
mi válasz sem adatott; bezáráskor elnök
úr némi felvilágosítást nyújtani, pl.

A múlt nov. hónap elzárásának el-
szabványok meglehetősen erősítették helyen.

Ha igen, mért nem constátáltátok az ?

És ha nem, mért nem ?

És alapszabályok mely pontja engedi,
hogy 1/2 évet bezárassék.

Mi jogosít fel az elnököt, hogy nyári
szünnapokat csapván, azokat septe. közép-
sem fejez be.

Ha az elnök elvan foglaltva, helyettesít-
heti az elnök a gyűléseken, — miért nem
történt ez ?

Hogyan kezeltetnek a kör belépőit ?
Vajon nem osztott-e fel a kör ?

Több egyéni tag.
A város első vezérőrádjának

majdnem saját érdekében nem agy-
szálatunk a német étlapok ellen — siker
nélkül! — Hogy csupán cousinok és külön-
féle württembergi tájékról előkerült anyaság
magzataiból áll a cselekedés és így egy ma-
gyar étlapot össze állítani nem képesek, ar-
ról nem tehetnek, — de arról sem tehetnek,
ha kintárság felől meg akarják érteni, hogy
nem ismételve kell jelenteniük, hogy egy
ily magyar étlap hiánya nem annyira a Csill-
lag vendéglőnek, mint közönségünknek val-
lák szegényre, emellegre ismételve jók
követjük, hogy a közönség érdekében felel-
jesség meg mint a magyar ország kötelezet-
ségének (anyai nyelv) meg a biztosítást, hogy
azon kifogásnak, miszerint magy szelga
személyzet nem kaphat, helyt nem adnak);
és mutassa meg, hogy azon nemzet íránt,
kitől vagyonát szerze, hálás tud lenni; —
Nincs rúttal bűn a hátállanságy-
náll!

Az „Ipoly” című hetilap (—s)
jegyű vázi levelezési megapereheltés a
több számonkál erőltet lapunkban küölt
ama megjegyzést: hogy közleményei nem
egészen felelnek meg a valóságának, többi
között állításai igazolására becsületszá-
ra adja, szép, szép, nagyon szép ez a be-
csületöz, hanem nem kell egy tüzösen szó
dóbi! — ami a német nyelvem hozza az
átalra vonatkozó közleményéről nagyon
szives csak (—s) úr gondolkozni, és belá-
tandja, hogy a hölgy-dalfelezéti életben mi-
ködésükülönösen haláláról szóló közleményre
nem birt alapos tudomással; ha az
ember valamit alaposan nem tud, inkább
erre, mintellenkezéjére tegye közleményé-
t. — Különbön mit úr ungt! a mint a
patykosok mondják.

Az „Ipoly” című hetilap nyit-
terében a lap szerkesztője úgy lett bemutat-
va, mint a ki önkénykedéseket gyakorol
minden közleménye nemelen boszó által
lenne vezetve, bizonyos K. F. úr közi ezt
azon indoklásal, mert a lap sem hozza az
átalra állítógal beküldött ezülatot; —
mindenek előtt vissza utasítjuk a vádat, mely
nemtelen boszó állítás vonatkozik, és majd
megkeressük a módját, ki az a K. F.
úr, kit is majd felelősségre vonandunk; —
az állítógal beküldött ezülatre pedig az va-
gyunk kövételnek felelnek, hogy az valóságnak

valamely alirattalán beküldött színy fo-
galmarván lehetett, mely a papirkoskórává
dorolt honnet autatót vissza nem vissza
térés. E lap homlokán olvashatja K. F.
úr, hogy kéziratok vissza nem a d. t.
nak; külön archívumot nyitlétező úrnak
nem tarthatunk.

Broszkek Nándor lakatos mester
f. év Szent Miklós napján kezdve lakatos
üzletét és lakását a Nagyhízi utcába 614.
számú házába helyezt át, mit is a t. közön-
ségnek azzal juttat tudomásra, miszerint
nás pontos, gyors, és olcsó megrendelések
tehetőek.

A búcsujárások.

Az állam melvétségének egyik
fontos biztosítékát a vallásban bírja. A
vallás erkölcsi elveinek nagy behatása
van a polgárok erkölcsi állapotára. Er-
kölcös vallási érzület nélkül a legéberebb
rendőrség mellett is megvan neheztave az
állam csele elérése.

A népvételesek juttott az a fontos
feladat, hogy terjessze az igazi vallást,
még a nép hitét tisztítsa meg a káros
fogalmaktól, s homályt terjesztő tévely-
gésektől. Ez utóbbi korunk kivánalmái
közé tartozik, mert a vallási szabadság
határát az állam rovására annyira ki-
terjeszti, hogy rendőri beavatkozásra
van szükség, ezekből származik több
társadalmi betegségünk melynek gyógy-
tása égető szükség.

Reformokat kell éltatni lépten-tal-
pon, hogy elejét vegyék mindenféle vallási
kinövésnek. Egyik legveszélyesebb
vallási visszalépés a búcsujárás. Köz-
lebről ez már annyira elfajult, hogy
a rendőrség beavatkozására is szükség
van. A fanatizált nép előzóni azokat a
helyeket, melyeket a hitregéből kifolyó
alapon pápai bulla sanctonált... Már
az ide való utazás botránnyok halmaza
és valódi csendlábortás. Nagyobb vá-
rosokban a közlekedés akadályos a több-
féle veszély kútfúrrása. Az államnak
hatalmában áll e kinövés beszűntetését
eszközöltetni, melyből több a rendőrség
segélyt igénybe vevő dolog származik.
Tekintetű különben a búcsujárásokból
származó veszélyeket egyenkint s kü-
lönböz szempontokból. A búcsujárások
károsak közönségségi szempontokból
u. i. a különféle vidékekről összeszo-
portosuló népet az ut fardalmait már
telketlesen kimerítik és betegséget teszik,
a vidékek egyes sorványos népvándyait,
elhozják magokkal s otthonosiják
leginkább a gyógyulást vallási babona
által kereső betegek, kik kóros állapo-
túra daczára kitezik magukat az ut fard-
dalmainak, s a táborozás veszélyeinek.

Elly, ily fajta csoportosulás a betegség
csirájának valódi élesztője. A klerus
gyakorolván, mint egyházi testület a
búcsujárok felett hatalmat, csak félt
lehet megkísérteni a beavatkozást s élt
is megnehezíti a fanatizált nép boszút-
sége, a rendőrség az érelten gyümöl-
csök ekobzásánál egyebet nem tehet. Jó
reményben levő néknél a kimerültek
kövátkeztében ideföltött, nem ritkán
önhalálokat okozó szülés áll be. E mel-
lett búcsujárok helyeken nincsen gon-
dolkozva kell mennyiségű vizürol, en-

nek hiánya pedig a forró nyár idején
készt betegség.... Mindezen köz-
önségeket veszélyeztetők okok elegendők
volnának a búcsujárások ok elterlésére,
de sajnos még több más jellemző közt
ellenök, első helyen áll ezek között
azonimoralitás, mint éllenökösök-
dés szul. Minden búcsujárok hely az
erkölcselenség telepe, a mellet, hogy a
kor, a civilizáció rég kimondotta fe-
letlünk a halálos ítéletet.

A bin mindenféle árnyalatát meg-
lehet it ismerni, nem ritkán fordul elő
lélt és vagyoni biztonság elleni merény-
lélt, iszákosság és prostitúció minden-
nap, sőt az eszt borba temettet tömeg
piszkos gunyja cseleltáblájul tűzi ki
azt a szenteséget, kinek tiszteletre ide
gyült. Egy rendőr jégvezet igazadit-
latja öly büntényekkel is, melyek a
legritkábbak közértatoznak p. o. a vér-
fertőztetés s rokofajni büntényéül...
Hogy mindezek a tiok leplei által
történnék mondanunk sem kell. Vö-
kedések napirenden vannak, sőt a néi
árztalanág koronáján ellen is gyakran
intézetek merénylélt épen azok által,
kik az erkölcs, önmegtartóztatás éreny
és érelly elvei hirdetőre vannak
hivatva.

Minden búcsujárok hely el van
özönölve koldusokkal, cigányokkal,
míg az első undort gerjesztnek le-
leplezett nyomorakkal, addig az utó-
háza a párisi ganiatok képviselik.
Több helyen minden jó érelt ember
néltó botránkozására éktelen svajzt
útnak a koldusok s ilyenkor a koldus
bőr mogyoróta páleziája hozza öket
eszre.

Hogy mennyire túri korunk mű-
velői közönsége a búcsujárásokat, tap-
talhatja minden jó érelt ember, ki a
főváros a nyári ideyben annyira elő-
zóni vallási szedelőgek csoportjával
találkozik. Csodáljuk hogy még nincs
itt a „Dies irae.”

(Közvédelmi lapok.)

Árlejtési hirdetmény.

A váci polgári Csillé-egylet sa-
ját helyiségének nagyobbitására, a
bandott költségeteknek szerint, 8799.
fr. 23 krra terjedő építkezésekre, f. é.
sept. 19-én déltűn 3 órára nyilvános
árlejtést tűz ki, melyre, a vállalkozók
ezenel felhivatnak

Árlejtési feltételek:

1. Vállalkozhatni az építkezés munká-
latokra részletesen, vagy az egészre
összesen.
 2. A vállalkozók 10% bántpénzt le-
telni tartoznak.
 3. Bántpénzzel ellátott zárt ajánla-
tok is, a fen érintett árlejtés meg-
nyitásig érogdatnak.
- A építésre vonatkozó terv rajz,
és költségvetések Csillon Izidor
egyleti páztárnok úrnál, 83 utca
717-ik szám alatt megtekintethők,
ho vá a zárt ajánlatok is inté-
zendők.

Kelt Vácson sept. 9. 1872.

Az igazgató választmány